

میزگردی برای بررسی جنگال معماهای مرغی

خراسان **نشین** **آیا دام پزشکی، تا امروز به چنین موضوعی در بازرسی هابر خورد کرده است؟ رشتی باف:** در این زمینه تا امروز، موردی به ما گزارش نشده است.

دقیق و لازم قرار گیرد و استفاده از این موارد در طول دوره پرورش مرغ، تخلف است و در صورتی که به ما گزارش داده شود، با آن برخورد خواهیم داشت.

ترباک و الکل در برخی مرغداری ها، ضمن تکذیب این شایعه گفت: **رشتی باف:** استفاده از داروها و مواد غیر مجاز، جزو مواردی است که باید مورد بررسی های

محمد بهبودی نیا نهم مهر امسال بود که روزنامه خراسان رضوی با هدف بررسی شایعات موجود در زمینه تولید مرغ با «ولی... کاشکی»، مدیر اتحادیه مرغداران گوشتی استان خراسان رضوی گفت و گویی ترتیب داد و پاسخ ها و توضیحات وی را در مصاحبه ای با تیتیر «پاسخ به ۶ معمای مرغی» چاپ و منتشر کرد. این گزارش که به رد شایعه مصرف الکل و ترباک در برخی مرغداری ها و اما و اگرهای مرغ بدون آنتی بیوتیک پرداخته بود، با واکنش هایی از سوی فعالان این حوزه روبه رو شد و حتی واکنش رئیس سازمان دام پزشکی کشور را نیز در پی داشت. در کنار این، برخی فعالان حوزه تولید مرغ گوشتی و مسئولان دام پزشکی، برای شفاف سازی بیشتر درباره این شایعات، خواستار جلسه ای شدند و در نهایت، روز شنبه ۲۰ مهر، میزگردی با حضور «دکتر محمد رشتی باف»، معاون سلامت اداره کل دام پزشکی خراسان رضوی، «ولی... کاشکی» مدیر عامل اتحادیه مرغ گوشتی خراسان رضوی، مهدی سیدی (یکی از فعالان حوزه تولید مرغ گوشتی)، علیرضا شایسته و مسعود محمدزاده (دو تن از فعالان حوزه تولید مرغ بدون آنتی بیوتیک) تشکیل شد که، موارد مطرح شده در این جلسه را می خوانید.

حضور دارد و در این زمینه، بسیاری از موارد را به صورت شفاف بیان کرده و می کند؛ هر کتنی که تا امروز کمک زیادی به عرصه تولید و نظارت داشته. یکی از شایعاتی که بین مردم در زمینه تولید مرغ وجود دارد، استفاده از هورمون در دوره پرورش مرغ است. در این زمینه باید گفت مرغ های گوشتی صنعتی موجود در بازار، بر اساس اصلاح نژاد انتخاب شده اند و رشد سریع این مرغ ها، به دلیل همین اصلاح نژاد

رشد سریع مرغ گوشتی، نه به خاطر هورمون، بلکه به خاطر اصلاح نژاد و شرایط مناسب است

دکتر «محمد رشتی باف»، معاون سلامت اداره کل دام پزشکی خراسان رضوی، ضمن تشکر از روزنامه خراسان به خاطر دقت نظر بالا در انعکاس اخبار مربوط به حوزه دام پزشکی، گفت: «روزنامه خراسان رضوی همواره در زمینه امنیت و ایمنی غذایی مردم، بسیار پرتلاش

شایعات استفاده از ترباک و الکل، مستند و علمی نیست

سیدی: البته نظرات های دام پزشکی، محدودیت هایی هم دارد. مثلاً با توجه به این که مدام با طيور سر و کار دارند، صلاح نمی دانند هر روز از مرغداری ها بازدید داشته باشند؛ چون وقتی یک دام پزشک به یک مرغداری که درگیر بیماری است سرکشی کند، تا یک هفته ناقل این ویروس است. ولی کارشناس فنی های حاضر در مرغداری ها، حضور دارند و حاضر نیستند حیثیت خودشان را زیر سوال ببرند

می کنند. امروز اگر می بینیم آنتی بیوتیک ها هنگام بیماری برای بدن مان جواب گو نیست، شاید یکی از دلایلش مصرف آنتی بیوتیک برای دام و طيور باشد. مرغ یک کالای استراتژیک در کشور به حساب می آید و سیاست دولت، همیشه این بوده که مرغ سالم به دست مردم برسد و مرغدار هم همکاری کرده است.

خراسان **نشین** **شایان** ذکر است پس از این جلسه، کاشکی، مدیرعامل اتحادیه مرغ گوشتی استان، پس از بررسی مجدد فایل صوتی مصاحبه اول خود با خراسان، گفته هایش درباره مرغ بدون آنتی بیوتیک را این طور اصلاح می کند که: «اگر چه تولید مرغ بدون آنتی بیوتیک کم است اما در پرورش و تولید مرغ بدون آنتی بیوتیک، هیچ گونه آنتی بیوتیکی به مرغ داده نمی شود.»

استفاده نکردن از آنتی بیوتیک، در پرورش مرغ بدون آنتی بیوتیک

علیرضا شایسته: در گزارش چاپ شده، وجود مرغ بدون آنتی بیوتیک، توسط مدیر اتحادیه رد شده. این در حالی است که ۱۰ سال است دام پزشکی کشور و استان، در این زمینه سرمایه گذاری کرده اند و مرغ ۱۰۰ درصد بدون آنتی بیوتیک، در حال تولید است و از آن جا که این مرغ ها، در طول دوره پرورش سه تا چهار بار معاینه می شوند و خوشبختانه این آزمایش ها در آزمایشگاه های تحت نظر دام پزشکی انجام می شود، این حرف، حرف درستی نیست.

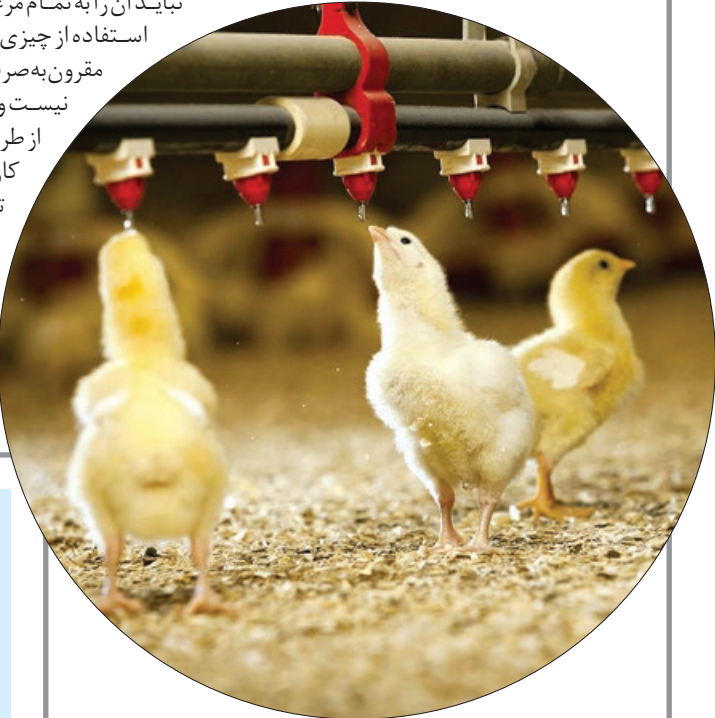
محمدزاده: در طول دوره پرورش، هیچ آنتی بیوتیکی برای این مرغ ها استفاده نمی شود و چهار روز قبل از کشتار، نمونه برداری انجام می شود و اگر دارویی به مرغ داده شده باشد، در این چهار روز از بدن پرند خارج نمی شود. غیر از این، باز هم زمان کشتار، آزمایش برای فاقد آنتی بیوتیک بودن انجام می شود تا کاملاً تأیید شود این مرغ ها، بدون آنتی بیوتیک تولید شده اند و متولی همه این آزمایش ها، دام پزشکی است. ما نمی گوئیم مرغ معمولی سالم نیست ولی می گوئیم مرغ های بدون آنتی بیوتیک، به لحاظ کیفیت و سلامتی، یک پله بالاتر از مرغ های معمولی هستند و امنیت خاطر بیشتری را برای مصرف کننده ایجاد

مثلاً در یک بازه زمانی، آنفلوآنزای مرغی کل کشور را گرفت اما در خراسان فقط یک یا دو نمونه مشاهده و ظرف ۲۴ ساعت ریشه کن شد. خب اگر این بیماری در استان ماریشه می دواند، تولید مرغ با مشکل مواجه می شد اما مراقبت دام پزشکی گذاشت. مورد مهمی که باید به آن اشاره کرد، این است که طبیعتاً تمام مرغ های ما در نهایت به کشتارگاه می روند و در کشتارگاه، چندین نفر از نیروهای تحت نظارت دام پزشکی هستند که برون د کار نظارت می کنند. مرغ ها تک برگری می شوند و اگر برگ های کشتارگاه را ببینید، به صورت دقیق میزان معدومی (مرغ هایی که بیمارند یا در مسیر انتقال به کشتارگاه خفه شده اند) و اصلاحی (وقتی یک قسمت از بدن مرغ دچار کوفتگی یا آسیب شده) ذکر و درج شده. در فضای مجازی بعضی افراد ادعا می کنند در مرغداری ها به مرغ ها ترباک داده می شود تا مرغ دچار بیوست شود و وزن مرغ به دلیل وجود مدفوع در بدن، بالاتر برود. این حرف، مثل یک شوخی است. چون از هر یک کیلو مرغ، باید حدود ۷۵۰ گرم گوشت استحصال شود و اگر این میزان کمتر شود، مشخص می شود به مرغ، ماده اضافی داده شده و چینه دان پر است و کنترل کیفی دقیقی انجام می گیرد.

و گزارش عملکرد کلیه واحدهای مرغداری را به اطلاع مقامات دام پزشکی می رسانند و واقع ما به شکل غیر مستقیم، زیر نظر دام پزشکی فعالیت می کنیم. شایعاتی که مطرح شده، نه علمی، نه مستند و نه عاقلانه است. یک قرص استامینوفن کار همان ترباک را می کند، ضمن این که ماسک های دامی هم داریم و نیازی به استفاده از ترباک که هم حملش جرم است و هم خطرناک و هم حبس دار و هم گران است، برای پیشگیری از بین بردن بیماری نداریم. اگر هم در جایی، تخلفی صورت می گیرد، نباید آن را به تمام مرغدار ها تعمیم داد. بالاخره استفاده از چیزی به جای دارو، باید ارزان تر و مقرون به صرفه تر باشد که خب این طور نیست و این موضوع رد شده است. از طرفی مرغدار های ما آن قدر کار بلد و باتجربه شده اند که با تولید کنندگان کشور های اروپایی قابل قیاس اند و دلیلی برای خلاف وجود ندارد. از همه مهم تر این که دام پزشکی استان، با وجود محدودیت ها، باز هم عملکرد خوبی دارد.

شایعات مطرح شده، عقلانی و به صرفه نیست

کاشکی، مدیر اتحادیه مرغ گوشتی استان: «ضمن تشکر از روزنامه خراسان به دلیل حساسیت زیاد درباره خورد و خوراک افراد جامعه، در بحث نظارت بر تولید مرغ گوشتی، دو شاخص ژنتیک و محیط، بسیار اساسی و تعیین کننده هستند که ما امروز به واسطه تلاش محققان مان، شرایط مناسبی در مدیریت این شاخص ها تولید داریم. منتها در بحث نظارت بر مراحل تولید و پرورش مرغ، باید بگوئیم هرگز کارشناسی که تحت سیطره کارفرما کار می کند، نمی تواند نظارت درستی داشته باشد. ما کارشناسی را سراغ داریم که عوضی این که نظارت های لازم را در مرغداری انجام دهد، تبدیل به راننده کارفرما شده است. شما از این کارشناس انتظار دارید چه گزارش تخلفی به دام پزشکی بدهد؟ از طرفی، برخی نظارت ها زیرساختی است و باید در زمان صدور پروانه به آن توجه کرد.» وی همچنین به گزارش «پاسخ به ۶ معمای مرغی» که حاصل گفت و گوی روزنامه خراسان رضوی با ایشان بود، اشاره کرد و گفت: «همان طور که در مصاحبه هم مطرح شده است، بنده تأکید کردم من هم این شایعات را شنیده ام اما ندیده ام منتها باید به این نکته اشاره کنیم که در هر صنف و هر حرفه ای، تخلف وجود دارد و من از بیرون به آن مباحث نگاه کرده ام، نه از زاویه دید مرغدار. ما اصلاً اهل این موارد نیستیم و برای این صنف، عقلانی و به صرفه نیست که مثلاً مرغ بیخ زده را داخل استخر بریزد و به اسم مرغ گرم بفروشد؛ شاید مواردی در گذشته بسیار دور اتفاق می افتاده و خب ما هم بعضی از این شایعات را شنیده ایم. همان طور که در هر صنفی، تخلف وجود دارد، در این سیستم هم ممکن است تخلفاتی اتفاق بیفتد.

نحوه نظارت دام پزشکی بر واحدهای تولید کننده مرغ

دیگر، توسط همین مسئول فنی ها به ما گزارش شده است.

ضعف دام پزشکی در نظارت و بازرسی را انکار نمی کنیم

خراسان **نشین** **تعداد بازرسی های اداره کل دام پزشکی در مرغداری ها کم به نظر می رسد و شاید نتواند نظارت دقیق و جامعی بر همه واحدها داشته باشد. راهکار دام پزشکی برای حل این مشکل چیست؟**

رشتی باف: ما در استان خراسان، حدود ۲۳۰۰ مرغداری مرغ گوشتی داریم و ۱۲ هزار توزیع کننده مواد پروتئینی. حدود ۲۲۰ مسئول فنی و بهداشتی هم هستند که کارمند بخش خصوصی و موظف اند نظارت های بهداشتی بر مراکز تهیه، تولید، توزیع و عرضه داشته باشند. ما بر هر موضوعی که مرتبط با دام پزشکی باشد، نظارت های ویژه ای داریم اما این را که نظارت هایمان ضعیف است، انکار نمی کنیم. ما در هر شهرستان استان، بسته به توان آن شهرستان، یک بخش نظارتی داریم اما چون شبکه مشهد از نظر تولید و نگهداری و توزیع فراورده های خام دام، شرایط ویژه تری دارد، ما هم نظارت مان ویژه تر است. ضمن این که در کارخانجات تولید خوراک دام، کشتارگاه ها و اماکنی از این قبیل، علاوه بر مسئول بهداشتی، به دلیل بالا بودن میزان کار، تعدادی کار دان هم تحت نظارت مسئول بهداشتی فعالیت دارند اما مثلاً در مراکز بسته بندی و قطعه بندی، علاوه بر دام پزشک، یک مسئول فنی بهداشتی هم حضور دارد و حتی اگر نیاز باشد، ممکن است چند کار دان و کارشناس دام پزشکی هم برای نظارت و کنترل، به کارگیری شوند. اما در مجموع، انکار نمی کنیم که در برخی حوزه ها، نظارت نمان ضعیف است.

یکی از مباحث مطرح شده در این جلسه، چگونگی و ساز و کار نظارت دام پزشکی بر واحدهای تولید و پرورش مرغ بود که دکتر «رشتی باف» معاون سلامت اداره کل دام پزشکی استان، در این زمینه پاسخ هایی داد که با هم می خوانیم:

خراسان **نشین** **در صورت وجود تخلف، چه کسی باید این موارد را گزارش دهد؟**

رشتی باف: هر مرغداری یک مسئول فنی و بهداشتی دارد و این مسئول، زمانی که مرغ وارد کشتارگاه می شود، مسئولیت ارسال تأییدیه سلامت مرغ به کشتارگاه دارد. این تأییدیه شامل سلامت کامل مرغ و وجود نداشتن هیچ گونه داروی آنتی بیوتیک در بدن مرغ است. از طرفی، گزارش تخلف، اگر به هر شکل، چه به صورت رسمی و چه غیر رسمی به ما گزارش شود، با آن برخورد می کنیم.

خراسان **نشین** **مسئولان فنی در تمامی مراحل تولید مرغ، همواره در مرغداری و کشتارگاه حضور دارند؟**

رشتی باف: از نظر قانونی این افراد موظف اند به صورت مداوم در مرغداری و کشتارگاه حضور داشته باشند و اگر اتفاقی رخ دهد گزارش کنند و سپس راستی آزمایی کنیم و اگر تخلف ثابت شود، با متخلفان برخورد می کنیم.

خراسان **نشین** **به نظر شما، مسئول فنی که در یک مجموعه پرورش مرغ فعالیت می کند و از کارفرمای خود، یعنی تولید کننده مرغ حقوق می گیرد، می تواند در ارائه گزارش های تخلف به درستی عمل کند؟**

رشتی باف: ما نیروی کاری زیادی نداریم و در تمام شبکه شهرستان مشهد، کلاً شش تیم نظارتی داریم و تمام اطلاعاتی که در این زمینه به دست ما می رسد، با طرف مردم است یا از طریق مسئول فنی بهداشتی مرغداری ها. اتفاقاً بیشتر تخلفاتی که در کشتارگاه ها اتفاق می افتد، از قبیل درجه حرارت آب و درجه حرارت گوشت و مرغی که استحصال شده و تعداد زیادی تخلف

همه مرغ ها، قبل از کشتار دوره منع مصرف دارو را گذرانده اند

رشتی باف: شرایط تولید مرغ های بدون آنتی بیوتیک به شدت سخت گیرانه است و برای تولید باید استانداردهای حساسی فراهم کرد تا مرغ در دوره زندگی اش دچار بیماری نشود. چرا که اگر بیمار شود، از فهرست مرغ بدون آنتی بیوتیک حذف می شود. در واقع مرغ بدون آنتی بیوتیک بودنشان، سالم بودنشان است. روی همین حساب، تنها ۱۰ درصد از کل واحدهای مرغداری ما، مرغ بدون آنتی بیوتیک تولید می کنند. تولید این مرغ ها آن قدر حساس است که گاهی تولید کنندگان، مجبور به خارج کردن مرغ ها از این چرخه می شوند. گاهی هم مرغدار مجبور به استفاده از داروی گیاهی که مصرف آن مجاز است، برای مرغی می شود که البته، پس از انجام آزمایش های لازم و تکمیلی، اجازه مصرف می دهیم. مهم است تأکید و یادآوری کنیم که مرغ های معمولی هم، باز باید دوره استفاده از آنتی بیوتیک شان را که در واقع دوره منع مصرف است بگذرانند و سپس وارد کشتارگاه و در نهایت بازار شوند. نقش مهم مسئول فنی بهداشتی مرغداری و کشتارگاه این جا مشخص می شود. در طول دوره پرورش مرغ، استفاده از انواع دارو مشکلی ندارد و می توان از آنتی بیوتیک ها و ویتامین ها در یک دوره مصرف تعیین شده استفاده کرد؛ ولی همین دارو های دوره منع مصرف هم دارند و مرغدار باید چند روز مانده به کشتار، مصرف را قطع کند تا آثار دارو در گوشت مرغ نماند و از بدن مرغ دفع شود. مرغدار موظف به رعایت این قانون است و مسئول فنی و بهداشتی مرغداری نیز، موظف به راستی آزمایی. و باید این مورد را تأیید کند و مردم هم خاطرشان جمع باشد که مرغ های معمولی هم، از استانداردهای لازم بهره مندند. مرغدار ها در بخش ایمنی غذایی و سلامت مردم، همکاری خوبی با ما دارند و رابطه مرغدار ها با دام پزشکی، یک جور همکاری و همراهی تنگاتنگ است و ما به مردم اطمینان خاطر می دهیم که چرخه تولید مرغ، سلامت است.

